

กฎหมายอาญา

มาตรา 1 - 58 , 107 - 208

(บรรยายครั้งที่ 8)

อ.นวรรตน์ กลิ่นรัตน์

18 กรกฎาคม 2563

**มาตรา 32 ทรัพย์สินใดที่กฎหมายบัญญัติไว้ว่า ผู้ใดทำหรือมิไว้
เป็นความผิด ให้ริบเสียทั้งสิ้น ไม่ว่าเป็นของผู้กระทำความผิด และมีผู้
ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่**

โทษริบทรัพย์สินเป็นโทษที่มุ่งตัวทรัพย์ (ฎ. 246/2516, 3937/25542) แม้ศาลพิพากษายกฟ้องก็ริบได้ (ฎ. 2176/2543, 2090/2542) โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องก็ริบได้ (ฎ. 1746/2550, 2171/2554) ศาลชั้นต้นล้มล้าง ศาลสูงแก้ได้ ไม่เกินคำขอ (ฎ. 1020 /2541, 3021/2533, 8314/2554) ถ้าโจทก์ไม่ได้มีคำขอให้ริบของกลาง เดิมมีแนวฎีกาวินิจฉัยไว้ว่า ศาลจะริบไม่ได้ (ฎ. 3595/2540, 2808/2516) แต่ปัจจุบัน มีคำพิพากษาริบยาเสพติดของกลางได้ แม้โจทก์มิได้มีคำขอให้ริบ (ฎ. 9072/2544 และฎ. 6465/2547) ถ้าไม่ใช่ทรัพย์ตามมาตรา 32 แม้เป็นทรัพย์ที่ใช้ในการกระทำความผิด พ.ร.บ. ยาเสพติด โจทก์ไม่ขอริบกี่ริบไม่ได้ (ฎ. 1857/2554) จำเลยตายศาลริบทรัพย์ตามมาตรา 32 ได้ (ฎ. 2171/2554 (ป))

มาตรา 33... ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้รับทรัพย์สิน
ดังต่อไปนี้อีกด้วย คือ

1. ทรัพย์สินซึ่งบุคคลที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการ
กระทำความผิด

2. ทรัพย์สินซึ่งบุคคลได้มาโดยการกระทำ
ความผิด

เว้นแต่ทรัพย์สินเหล่านี้เป็นทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่ง
มิได้รู้เห็นเป็นใจด้วยในการกระทำความผิด

ต้องเป็นทรัพย์สินที่กระทำความผิดในคดีที่โจทก์ฟ้อง ถ้าเป็นเรื่อง
กระทำความผิดในคดีอื่นรับไม่ได้ (ฎ.1814/2543 (ป), 1768/2543,
4184/2551, 3937/2554, 1344/2555) ต้องเป็นทรัพย์สินที่ใช้
ในการกระทำความผิดหรือได้มาจากการกระทำความผิดโดยตรง
(ฎ.3937/2554, 5698/2555) แต่ถ้าเกี่ยวเนื่องจากการ
กระทำความผิดในคดีนี้ คืออาจใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำ
ความผิดในคดีนี้ได้ ถือว่าเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด
ทั้งหมด รับผิด (ฎ. 11925/2556)

กฎ 11925/2556 แม้ตราขงที่ยึดได้ภายในรณนธ์ขง
จําเลขที่ 4 บางอันจะไม่ใช้ตราขงที่จําเลขที่ 2 ถึงที่ 4 ได้ใช้ใน
การกระทำควมผิดในคดีนี้ แต่ตราขงที่ยึดได้นั้น เห็นได้ชัดว่
เป็นอุปกรณ์ที่มีไว้เพื่อใช้ในการกระทำควมผิดฐานปลอม
เอกสารราชการขงกรมการขนส่งทางบกโดยเฉพาะ และโจทก์
ได้ยื่นฟ้องจําเลขที่ 2 ถึงที่ 4 ขอให้ลงโทษในข้อหาร่วมกัน
ปลอมและใช้เอกสารราชการปลอมมาด้วยแล้ว จึงต้องรับ
ตราขงทั้ง 25 อัน ทั้งนี้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา
33 (1)

กรณีเกี่ยวกับยาเสพติด ถ้าฟ้องว่าจําเลขผลิตหรือมี
ไว้ในครอบครอง แต่ไม่ได้ฟ้องว่าจําเลขจำหน่ายยาเสพติด
โจทก์จะขอให้รับเงินขงกลางไม่ได้ (ฎ. 2160/2543,
560/2542 และ 1541/2553)

ปืนที่มีทะเบียนโดยขอบด้วยกฎหมายที่จะถูกริบ
เนื่องจากเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำผิด ไม่จำเป็นต้องใช้
อย่างอาวุธปืน ถ้าใช้ปืนมีทะเบียนขงตนก็ศีรษะผู้อื่นรับ
ได้ (ฎ.6107/2541)

รับไม่ได้เพราะไม่ได้ใช้กระทำผิดโดยตรง

- (1) เป็นเพียงยานพาหนะที่นำมาจอด แล้วจึงลงไปกระทำผิด
(ฎ. 2105/2549, 5014 / 2542 ,5146/2553 , 469/2547 ,
8688/2550,3937/2554)
- (2) แม้ใช้รถไล่ตามแซงขึ้นหน้าขวางทาง (ฎ. 665/2542)
- (3) แม้ต้องด้วยเหตุจรรยาใช้ยานพาหนะก็ไม่เข้า ม.33
(ฎ. 665/2542)

ฎ.4796/2561 เมื่อข้อเท็จจริงฟังไม่ได้ว่าจำเลยใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ติดต่อ น. ในเรื่องซื้อขายเมทแอมเฟตามีนและให้ น. นำรถจักรยานยนต์ไปติดต่อซื้อขายเมทแอมเฟตามีน โทรศัพท์เคลื่อนที่ของจำเลยและรถจักรยานยนต์ของกลางจึงมิใช่ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด ไม่อาจรับได้

รถที่ใช้บรรทุกคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

ฎ. 5426/2536 การที่จำเลยที่ 1 กระทำความผิดฐานช่วยคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง มาตรา 64 วรรคแรก เพื่อให้พ้นการจับกุมโดยใช้รถยนต์ของกลางเป็นพาหนะให้คนต่างด้าวนั่งมาในรถยนต์ของกลางด้วยนั้น ถือไม่ได้ว่ารถยนต์ของกลางเป็นทรัพย์สินที่จำเลยที่ 1 ได้ใช้ในการกระทำความผิดดังกล่าว โดยตรง จึงเป็นทรัพย์สินที่ไม่ควรริบ

เครื่องรับโทรทัศน์สีที่ใช้เปิดพนันมวย

ฎ.788/2542 เครื่องรับโทรทัศน์สีของกลางเป็นเพียงเครื่องมือ และอุปกรณ์รับภาพการแข่งขันชกมวยจากสถานีโทรทัศน์ ซึ่งเป็นผู้ส่งภาพดังกล่าวมาเท่านั้น การที่จำเลยกับพวก ซึ่งเป็นผู้ชมทำพนันผลการแข่งขันชกมวย หากทำให้เครื่องรับโทรทัศน์สีดังกล่าวเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ในการเล่นการพนันชกมวยตามความหมายแห่ง พระราชบัญญัติการพนันฯ โดยแท้จริงไม่และแม้จำเลยจะให้การรับสารภาพกรณีของกลางตามฟ้องแต่เมื่อปรากฏว่าตามสภาพของเครื่องรับโทรทัศน์ของกลางนั้นมิใช่เครื่องมือเครื่องใช้ในการเล่นการพนันชกมวยแล้วเครื่องรับโทรทัศน์สีของกลางจึงไม่ใช่ทรัพย์สินอันจะพึงริบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33

ตัวจำหน่ายที่ได้จากอาทรัพย์ที่ปล้นไปจำหน่าย

ฎ.998/2536 ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า ในวันเวลาและสถานที่เกิดเหตุตามฟ้อง จำเลยที่ 1 กับพวกอีกหลายคนร่วมกันมีอาวุธเข้าปล้นทรัพย์ของผู้เสียหาย เมื่อเจ้าพนักงานตำรวจจับจำเลยที่ 2 ได้ในคดีอื่น ค้นตัวจำเลยที่ 2 พบสร้อยข้อมือกับตัวรับจำหน่าย เครื่องเล่นวีดีโอเทป ของผู้เสียหายปัญหาว่า จำเลยที่ 2 เป็นคนร้ายร่วมกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์กับจำเลยที่ 1 และพวกหรือไม่ ศาลฎีกาเห็นว่า คดีโจทก์ยังไม่พอฟังได้ว่าจำเลยที่ 2 ได้ร่วมกระทำความผิดฐานปล้นทรัพย์ ที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องจำเลยที่ 2 ขอบแล้ว ฎีกาโจทก์ฟังไม่ขึ้น แต่ตัวรับจำหน่ายของกลางนั้น มิใช่ทรัพย์ที่ได้ใช้หรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิดหรือ ได้มาโดยการกระทำความผิด ศาลไม่มีอำนาจริบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 33

ขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ ของอื่นที่อยู่ในร้าน

ฎ. 5834/2550 โดยสภาพของการกระทำความผิดฐานร่วมกันขาย เสนอขาย และมีไว้เพื่อขายซึ่งแผ่นวีซีดีคาราโอเกะ แผ่นซีดีเพลงเอ็มพีสาม และแผ่นวีซีดีภาพยนตร์ อันเป็นงานที่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายแก่บุคคลทั่วไปเพื่อการค้า แม้จำเลยทั้งสามไม่มีหรือไม่ใช่แผงเหล็กตั้งสินค้า สมุดบันทึก รายรับรายจ่ายตะกร้า กล่องพลาสติก ถังพลาสติก ชองพลาสติก และผ้าปูโต๊ะของกลางในการกระทำความผิด จำเลยทั้งสามก็สามารถกระทำความผิดนี้สำเร็จได้ ของกลางเหล่านี้จึงไม่เป็นปัจจัยหลักหรือส่วนสำคัญในการกระทำความผิดดังกล่าว ทั้งสิ่งของเหล่านี้ก็มักจะเป็นสิ่งที่มีอยู่ตามปกติในร้านค้าที่ขาย เสนอขาย หรือมีไว้เพื่อขายซึ่งสินค้าไม่ว่าเป็นสินค้าประเภทใด ข้อเท็จจริงตามคำบรรยายฟ้องของโจทก์จึงยังไม่ชัดแจ้งพอฟังได้ว่า ของกลางดังกล่าวเป็นวัตถุหรือเครื่องมือเครื่องใช้ที่เป็นหลักหรือมีส่วนสำคัญในการกระทำละเมิดต่องานอันมีลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายโดยตรง จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ใช้ในการกระทำความผิดที่ต้องริบเสียทั้งสิ้น

ยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิด ถ้ามีกฎหมายพิเศษ
ให้รับก็ต้องรับตามกฎหมายพิเศษ (ฎ. 4104 / 2540,
4411/2545, 3524/2549, 9157/2553)

มาตรา 33 เป็นดุลพินิจของศาลว่าเห็นสมควรจะรับ
เสียก็ได้ แตกต่างกับมาตรา 32 ที่บังคับให้รับเสียทั้งสิ้น
(ฎ.1006/2533, 671/2548, 9725/2551, 11225/2555)

แม้ยกฟ้องก็ใช้ดุลพินิจรับได้

ฎ.16/2536 จำเลยเรียนจบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ในระหว่างที่จำเลยทำงานอยู่ที่
บริษัทพ. จำเลยมีหน้าที่เพียงเป็นผู้ส่งหนังสือ ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 2,000 บาท สภาพหรือ
ฐานะของจำเลยเป็นเพียงเด็กรับใช้หรือนักการภารโรง คงไม่มีโอกาสรู้ถึงนโยบายการ
บริหารงานของบริษัทและไม่รู้หนังสือรับรองความประพฤติซึ่งพิมพ์ด้วยภาษาอังกฤษทั้ง
ฉบับเป็นเอกสารอันแท้จริงหรือเป็นเอกสารปลอม ในชั้นจับกุมและชั้นสอบสวนจำเลยให้
การยืนยันมาโดยตลอดว่า น. เจ้าหน้าที่บริษัท พ. เป็นผู้วานให้จำเลยนำหนังสือรับรอง
ความประพฤติไปให้สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐเกาหลีประจำประเทศไทยรับรอง โดย
จำเลยไม่ทราบว่าเป็นเอกสารปลอม ยิ่งกว่านั้นเมื่อเจ้าพนักงานตำรวจไปตรวจค้นบริษัท พ.
ได้พบใบรับรองความประพฤติปลอมอีก 18 ฉบับในตู้เก็บเอกสารของ น.ซึ่งหลบหนีไปแล้ว
พยานหลักฐานของโจทก์จึงมีความสงสัยตามสมควรว่าจำเลยกระทำผิดตามฟ้องหรือไม่
ต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้จำเลย ตามป.วิ.อ. มาตรา 227 วรรคสอง แต่หนังสือ
รับรองความประพฤติปลอมเป็นทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิด สมควรให้รับ.

แม้พิพากษาว่าจำเลยมีความผิด ก็ใช้ดุลพินิจไม่รับได้

ฎ.2741/2544 ปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของ โจทก์ประการสุดท้ายมีว่า ควรริบอุปกรณ์ที่จำเลยใช้เลี้ยงกุ้งกุลาดำหรือไม่ซึ่ง โจทก์ฎีกาว่า ควรริบทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดเพื่อปิดโอกาสมิให้จำเลยได้กระทำความผิดซ้ำอีกต่อไป นั้น เห็นว่า การเลี้ยงกุ้งกุลาดำมิใช่เป็นการกระทำความผิดในตัวเอง หากแต่จะมีความผิดเฉพาะเป็นการเข้าไปเลี้ยงกุ้งกุลาดำในเขตที่มีคำสั่งห้ามเลี้ยงเท่านั้น ฉะนั้นเครื่องสูบน้ำ, ใบพัดพลาสติก และท่อเหล็ก จึงมิใช่ทรัพย์สินที่มีไว้ใช้เพื่อการกระทำความผิดซ้ำได้ด้วยตัวของทรัพย์สินเอง ประกอบกับจำเลยใช้ทรัพย์สินที่โจทก์ขอให้ริบดังกล่าวในช่วงระยะเวลาคาบเกี่ยวกับระยะเวลาที่ผ่อนผันให้เลี้ยงได้ด้วย จึงมิใช่ทรัพย์สินที่ใช้ในการกระทำความผิดมาแต่เริ่มแรก หากแต่ใช้จนเลยกำหนดระยะเวลาผ่อนผันไปบ้างเท่านั้น ศาลล่างทั้งสองใช้ดุลพินิจไม่ริบทรัพย์สินตามสัญญาทรัพย์สินที่มีไว้ใช้ในการกระทำความผิดท้ายฟ้องซึ่งเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบด้วยกฎหมาย ศาลฎีกาเห็นด้วยในผล

**แม้โจทก์ไม่ได้อ้างมาตรา 33 ในคำขอท้ายฟ้องก็
รับได้ (ฎ.2224/2549)**

ความผิดที่เกิดจากการไม่ได้รับอนุญาต ย่อมไม่มี
ทรัพย์สินที่ใช้ในกระทำผิดที่พึงริบได้ และเมื่อไม่ริบก็
ต้องสั่งคืน (ฎ.4093/2555)

ฎ 3003/2560 ศาลลงโทษตามพรบ.อาวุธปืนฯ ม.8

ประกอบ 72 ทวิ ฐานพกพาปืนมีทะเบียนไปในที่สาธารณะโดย
ไม่ได้รับอนุญาตอันเป็นบทหนัก ไม่ได้ลงโทษฐานพกพาปืนไป
ในที่สาธารณะตาม ปอ.มาตรา 371 อันเป็นบทเบา จึงริบตาม
ปอ.มาตรา 33 ไม่ได้ เพราะม.72 ทวิ มิได้บัญญัติให้อำนาจ
ศาลสั่งริบอาวุธ ปืนที่พาไปโดยไม่ได้รับอนุญาตได้

ฎ. 2694/2555 ถูกฟ้องเฉพาะข้อหาปืนมีทะเบียนของ
ผู้อื่นและพาอาวุธปืน ริบปืนไม่ได้

การขอคืนของกลางที่ศาลสั่งริบ

มาตรา 36 ในกรณีที่ศาลสั่งให้ริบทรัพย์สินตามมาตรา 33
หรือ มาตรา 34 ไปแล้ว หากปรากฏในภายหลังโดยคำเสนอ
ของเจ้าของแท้จริงว่า ผู้เป็นเจ้าของแท้จริงมิได้รู้เห็นเป็นใจ
ด้วยในการกระทำความผิด ก็ให้ศาลสั่งให้คืนทรัพย์สิน ถ้า
ทรัพย์สินนั้นยังคงมีอยู่ในความครอบครองของเจ้าพนักงาน
แต่คำเสนอของเจ้าของแท้จริงนั้นจะต้องกระทำต่อศาลภายใน
หนึ่งปีนับแต่วันคำพิพากษาถึงที่สุด

- ต้องร้องขอภายใน 1 ปีนับแต่คำพิพากษาถึงที่สุดไม่ใช่ นับแต่วันที่ศาลพิพากษา (ฎ.3812/2549,2331/2550)
- เจ้าของที่แท้จริงมาร้องขอได้ แม้คดีอยู่ระหว่าง พิจารณาของศาลชั้นต้น ไม่ต้องรอให้ศาลพิพากษาให้ริบ ก่อน (ฎ.604/2514, 5215/2549,2850/2552)
- กรณีที่พ่อแม่มาขอคืนรถที่ลูกเอาไปใช้แล้วถูกริบ โดย อ้างว่าไม่รู้เห็นเป็นใจด้วย เป็นปัญหาข้อเท็จจริงที่หลายคดี ที่ศาลไม่คืนให้ (ฎ.3649/2546, 3268/2548)

กรณีขอคืนไม่ได้

ฎ. 1762/2548 ใส่ชื่อบุตรเป็นเจ้าของ บิดาขอคืนของ กลางไม่ได้

ฎ.2105/2548 ปล่อยปละให้คนอื่นเอารถไปบรรทุกเกิน

ฎ.2355/2548 แขนงกุญแจให้บุตรเขยเอารถไปบรรทุก ถ่าน

มาตรา ๕๖ (ใหม่)

ผู้ใดกระทำความผิดที่มีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปีไม่ว่าจะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น

(๑) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ

(๒) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ

(๓) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี แล้วมากระทำความผิดอีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

21

และเมื่อศาลได้คำนึงถึงอายุ ประวัติ ความประพฤติ สติปัญญา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ และสิ่งแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความ ผิด หรือการรู้สึก ความผิด และพยายามบรรเทาผลร้ายที่เกิดขึ้น หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว ศาลจะพิพากษาว่าผู้นั้น มีความผิดแต่รอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ ไม่ว่าจะ เป็นโทษจำคุกหรือปรับ อย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่าง เพื่อให้โอกาสกลับตัวภายในระยะเวลาที่ศาลจะได้กำหนดแต่ต้องไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่ศาลพิพากษา โดยจะกำหนดเงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้นั้นด้วยหรือไม่ ก็ได้

22

เงื่อนไขเพื่อคุ้มครองความประพฤติของผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ศาลอาจกำหนด ข้อเดียวหรือหลายข้อตามควรแก่กรณีได้ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ไปรายงานตัวต่อเจ้าพนักงานที่ศาลระบุไว้เป็นครั้งคราว เพื่อเจ้าพนักงานจะ ได้สอบถาม แนะนำ ช่วยเหลือ หรือตักเตือนตามที่เห็นสมควรในเรื่อง ความประพฤติและการประกอบ อาชีพ หรือจัดให้กระทำการกิจกรรมบริการสังคมหรือ สาธารณประโยชน์

(๒) ให้ฝึกหัดหรือทำงานอาชีพอันเป็นกิจจะลักษณะ

(๓) ให้ละเว้นการคบหาสมาคมหรือการประพฤติได้อันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดในทำนองเดียวกันอีก

(๔) ให้ไปรับการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดให้โทษ ความบกพร่องทางร่างกายหรือ จิตใจ หรือความเจ็บป่วยอย่างอื่น ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาล กำหนด

23

(๕) ให้เข้ารับการฝึกอบรม ณ สถานที่และตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด

(๖) ห้ามออกนอกสถานที่อยู่อาศัย หรือห้ามเข้าในสถานที่ใดในระหว่าง เวลาที่ศาลกำหนด ทั้งนี้ จะใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่ สามารถใช้ตรวจสอบหรือจำกัดการเดินทางด้วยก็ได้

(๗) ให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือเยียวยาความเสียหายโดยวิธีอื่น ให้แก่ผู้เสียหาย ตามที่ผู้กระทำความผิดและผู้เสียหายตกลงกัน

(๘) ให้แก้ไขฟื้นฟูหรือเยียวยาความเสียหายที่เกิดแก่ ทรัพยากรธรรมชาติ หรือสิ่งแวดล้อม หรือชดใช้ค่าเสียหายเพื่อการดังกล่าว

24

(๙) ให้ทำทัณฑ์บนโดยกำหนดจำนวนเงินตามที่ศาล
เห็นสมควรว่าจะไม่ก่อเหตุร้าย หรือก่อให้เกิดภัยอันตรายแก่
บุคคลอื่นหรือทรัพย์สิน

(๑๐) เจื่อนไซอื่น ๆ ตามที่ศาลเห็นสมควรกำหนดเพื่อแก้ไข
ฟื้นฟู หรือป้องกันมิให้ ผู้กระทำความผิดกระทำหรือมีโอกาส
กระทำความผิดขึ้นอีก หรือเจื่อนไซในการเยียวยาผู้เสียหาย
ตามที่เห็นสมควร

25

เจื่อนไซตามที่ศาลได้กำหนดตามความในวรรคสองนั้น
ถ้าภายหลังความปรากฏแก่ศาลตามคำขอของผู้กระทำความผิด
ผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้นั้น ผู้อนุบาลของผู้นั้น พนักงานอัยการ
หรือเจ้าพนักงานว่าพฤติการณ์ที่เกี่ยวกับการควบคุมความ
ประพฤติของผู้กระทำความผิดได้เปลี่ยนแปลงไป เมื่อศาล
เห็นสมควรศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนข้อหนึ่งข้อใดเสีย
ก็ได้ หรือจะกำหนดเจื่อนไซข้อใดตามที่กล่าวในวรรคสองที่ศาล
ยังมีได้กำหนดไว้เพิ่มเติมขึ้นอีกก็ได้ หรือถ้ามีการกระทำผิดทัณฑ์
บนให้นำบทบัญญัติมาตรา ๔๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

26

รอกการกำหนดโทษปรับ หลังแก้มาตรา 56

ฎ. 1459/2560 พรบ.ภาพยนตร์ ม.82 ผู้กระทำความผิดต้อง
ระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงห้าแสนบาท และปรับอีก
วันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท อยู่ในเกณฑ์ที่จะรอกการกำหนดโทษ
ปรับได้ เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนเห็น
ควรให้โอกาสจำเลยกลับตัวเป็นพลเมืองดีต่อไป โดยรอกการ
กำหนดโทษปรับให้แก่จำเลย

ฎีการอกการกำหนดโทษฐานผลิตพืชกระท่อม

ฎ.1664/2560 พืชกระท่อมที่ต้มเสร็จและนำมาผสมกับ
ยาแก้ไอแล้วนั้นมีปริมาตรเพียง 3,000 มิลลิลิตร ซึ่งเท่ากับ 3
ลิตร โดยไม่ปรากฏว่าปริมาตร 3,000 มิลลิลิตรนั้นมีพืช
กระท่อมผสมอยู่เท่าไร เมื่อไม่ปรากฏว่าจำเลยทั้งสองเคย
กระทำความผิดมาก่อน กรณีมีเหตุสมควรรอกการกำหนดโทษให้
จำเลย

จำเลยถูกฟ้องมาหลายกระทงในฟ้องเดียวกัน
กรณีนี้ต้องดูโทษเป็นรายกระทงไป ถ้าแต่ละ
กระทงจำคุกไม่เกิน 5 ปี แล้วรอการลงโทษได้
(ฎ 789/2524,1102/2525)

ลดโทษหนึ่งในสามแล้วเหลือโทษเกิน ๕ ปี
ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะรอได้
(ฎ.2682/2560)

ไม่ปรากฏว่าผู้นั้นได้รับโทษจำคุกมาก่อน หมายความว่า
ต้องได้รับโทษจำคุกจริงๆ ถ้าในคดีก่อนศาลลงโทษ
จำคุก 3 เดือน แต่โทษจำคุกรอไว้ 2 ปี อย่างนี้ไม่ถือว่า
ได้รับโทษจำคุกจริงๆ ศาลในคดีหลังรอซ้ำได้ เพราะไม่
อยู่ในเงื่อนไขข้อห้ามหรือที่พูดติดปากกันว่า รอแล้วรอ
อีกได้ (ฎ.1983/2497)

คำว่าไม่ปรากฏว่าเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อนนั้น คดีก่อนนั้น
ต้องถึงที่สุดแล้ว ถ้าคดีอยู่ระหว่างอุทธรณ์ แม้ตัวจะถูกขังระหว่าง
การพิจารณาอยู่ในเรือนจำก็ถือว่ายังไม่ปรากฏว่าได้รับโทษจำคุกมา
ก่อน(ฎ. 6900 / 2544, 1925 / 2547)

หากปรากฏว่าจำเลยเคยต้องโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษ
ที่กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ ก็ยังรอลงโทษได้เพราะมาตรา 56
ยกเว้นไว้ (ฎ. 715 / 2549)